

STATSKOG BØRRESEN AS
Postboks 63 Sentrum
7801 NAMSOS
Att. Gro Løiten

Saksbehandler, innvalgstelefon
Karoline Bredland, 22003736

Tillatelse til veikanthogst langs skogsbilvei gjennom Finnemarka naturreservat

Statskog får dispensasjon til felling av trær og rydding av vegetasjon i et tremeters belte på begge sider av den omsøkte skogsbilveitraseen i Finnemarka naturreservat. Dispensasjonen gis med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Det er knyttet vilkår til dispensasjonen.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 28.06.2021. Det er søkt om tillatelse til felling av trær i et tre meter bredt belte på hver side langs skogsbilvei gjennom Finnemarka naturreservat i Lier kommune. Den omsøkte traseen er på ca. 3, 5 km og krysser gjennom Finnemarka naturreservat langs Rustanveien mot Nykjua og sørover på vestsiden av Sneisavannene jf. figur 1 på neste side. Per telefon er det opplyst om at fellingen av trær skal skje med hogstmaskin fra veien.

Veien hadde skogsbilveiklasse 3 på vernetidspunktet. Den ønskede veikanthogsten har til hensikt å opprettholde veiens standard og veiklasse som på vernetidspunktet. Statskog skriver at veikanthogst er et ordinært tiltak for å opprettholde veistandard og for å kunne vedlikeholde veien forsvarlig. Dette må utføres når skogen vokser inn i veien/grøftene.

Statskog ønsker å gjennomføre tiltaket for å:

- bedre innstråling og få raskere og jevnere opptining av veikroppen på våren
- bedre tilgjengelighet for sommervedlikehold som kantslått og vedlikehold av grøfter og stikkrenner
- få mindre gjengroing
- få mindre kostnader til vedlikehold på sikt
- bedre tilgjengelighet for bil og lastebil
- få mindre falltrær inn i vei ved snøtunge vintre

Statskog skriver videre i sin søknad at de har foretatt en befaring for å se litt på omfanget av trær som er eldre enn 28 år (som er vernetidspunktet) langs veien i verneområdet. De har funnet at det er ca. 160 trær som er anslått til å være eldre enn 28 år og ca. 40 trær som er rundt 28 år i det omsøkte rydebeltet tre meter fra veiskulder på hver side av veien.

Figur 1. Blå strek viser omsøkt skogsbilveitrase gjennom Finnemarka naturreservat. Reservatet er skravert i rødt.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Finnemarka naturreservat. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Finnemarka naturreservat ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 14.12.2018. Det berørte området ble vernet i 1993, men reservatet ble utvidet videre nordover i 2018. Formålet med verneområdet er å bevare et stort skogområde som representerer en bestemt type natur i form av gammel og lite påvirket skog. Området har særskilt betydning for biologisk mangfold gjennom å være leveområde for arealkrevende gammelskogsarter og arter knyttet til kalkskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I naturreservatet er vegetasjon, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet jf. forskrift om vern av Finnemarka naturreservat § 3 bokstav a. All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt i reservatet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for nødvendig motorferdsel på eksisterende skogsbilveier avmerket på vernekart jf. verneforskriften § 6, annet ledd, bokstav d. Det er generelt unntak for vedlikehold av bygninger, skogsbilveier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet jf. verneforskriften § 4 bokstav g.

Tiltak som går utover vedlikehold til den standard veien hadde på vernetidspunktet er i henhold til overstående ikke tillatt etter unntaksbestemmelsene. Dette gjelder også rydding av vegetasjon langs

veien. Dersom det på vernetidspunktet ikke var ryddet etter gjeldende avstandskrav for veiklassen, vil en utvidelse måtte vurderes som en dispensasjonssak.

Omsøkte tiltak omfattes ikke av de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml.) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfellet.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Den omsøkte skogsbilveien er registrert som skogsbilvei klasse 3, og er i verneforskrift og forvaltningsplan registrert som en eksisterende vei som fortsatt skal kunne brukes og vedlikeholdes. Da det finnes eldre trær enn fra vernetidspunktet langs veien, vurderer vi at det på vernetidspunktet ikke var ryddet etter gjeldende avstandskrav for veiklassen. Derfor må tiltaket vurderes som en dispensasjonssak. Videre vurderer vi at felling av trær med hogstmaskin er «nødvendig motorferdsel på eksisterende skogsbilveier avmerket på vernekart». Slik ferdsel er tillatt med hjemmel direkte i verneforskriften.

Vi er kjent med at bruk av veien til tømmertransport gjennom verneområdet er nødvendig for drift av skogen, og at det er behov for rydding i kantsonen for tilstrekkelig veivedlikehold. I byggebeskrivelsen for den aktuelle veiklassen i Landbruks- og matdepartementets normaler for landbruksveier, er rydding av skog inntil 3 meter langs veitraseen angitt som nødvendig dersom annet ikke er bestemt i byggeplanen.

Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger. De nasjonale databasene Naturbase og Artskart og søknaden med tilleggsinformasjon er benyttet som kunnskapsgrunnlag i denne saken. I tillegg har saksbehandler kjørt opp langs veien i juni 2021 i forbindelse med annen sak, og da sett utfordringen med overhengende trær og fått et innblikk i omfanget av tiltaket. Etter en gjennomgang av overnevnte kunnskapskilder kan vi ikke se at det er registrert viktig naturmangfold som kommer i konflikt med tiltaket. Vi vurderer at området ikke er fullstendig kartlagt, og begrunner dette med at verneområdet ikke er kartlagt etter den nye metodikken NiN, og at det er få registreringer i Naturbase og Artskart. Forvaltningsplanen nevner også at verneområdet ikke er like godt kartlagt i hele verneområdet. Vi mener likevel at kunnskapen er tilstrekkelig i forhold til tiltaket og tiltakets forventede effekt på naturverdiene.

Bruk og vedlikehold av veien går klart fram av unntaksbestemmelsene i verneforskriften og utdypinger i forvaltningsplanen. Føre-var-prinsippet (jf. nml. § 9) anses ivarettatt ved at det settes vilkår som balanserer og ivaretar hensynet både til verneverdier og nødvendig vedlikehold av veien i tråd med gjeldende veistandard. Søknader om felling av trær langs eksisterende veier vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Det er få slike søknader om felling av trær i Finnmarka. Vi kan ikke se

at det finnes alternative større skogsbilveier som heller burde vedlikeholdes og brukes enn den omsøkte. Forvaltningsmyndigheten anser at den samlede belastningen av denne type tiltak ikke vil påvirke naturverdier og verneformål negativt (jf. nml. § 10).

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (jf. nml. § 12) anses ivaretatt ved at det settes vilkår om at det tas hensyn til naturverdiene, at større furutrær (> 25 cm i brysthøydiameter (bhd)) settes igjen (ikke felles) og andre trær større enn 20 cm i bhd som felles skal legges igjen spredt langs siden av veitraseen. Kantsoner mot vann, bekk og myr skal opprettholdes så langt det er mulig. Inngrep i kantvegetasjon langs vassdrag krever tillatelse etter vannressursloven § 11. Prinsippet om at kostnadene av miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (jf. nml. § 11) er vurdert, men ikke funnet relevant om tiltaket gjennomføres slik det er omsøkt og på de vilkår som er satt. Dersom det oppstår uforutsette skader, kan imidlertid prinsippet bli aktuelt.

Dersom det benyttes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder anser vi det som lite sannsynlig at hogst og rydding av vegetasjon i tråd med gjeldende veistandard vil kunne stride mot vernevedtakets formål, eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir tillatelse til felling av trær og rydding av vegetasjon i et tremeters belte på begge sider av den omsøkte skogsbilveitraseen i Finnemarka naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Kantsoner mot vann, bekk og myr skal opprettholdes, dersom det ikke er søkt og gitt spesifikk dispensasjon etter § 11 i vannressursloven.
- Trær med diameter over 20 cm i brysthøyde som felles skal legges igjen spredt som død ved inne i reservatet.
- Eldre furutrær og eventuelle edelløvtrær med diameter over 25 cm i brysthøyde skal stå igjen.
- Hogstmaskiner og eventuelt annet utstyr brukt til felling av trær og rydding av vegetasjon skal være rengjorte før de benyttes innenfor verneområdet, slik at spredning av fremmede uønskete arter unngås.
- Tiltaket skal gjøres utenfor hekkesesongen, det vil si at tiltaket kan gjennomføres mellom 15. juli – 1. april.
- Tiltaket skal ferdigstilles innen 2022.
- Kort rapport på utført tiltak skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 31.12.2022.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne vises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
Seksjonssjef naturforvaltning skog og fjell
Klima- og miljøvernavdelingen

Karoline Bredland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Lier kommune Postboks 205 3401 LIER